

Weidevogels Ook schaalvergroting veeteelt vormt bedreiging

Ei, grutto én haas niet veilig voor mantelmeeuw

Het Vogeleiland in het IJmeer is een groot succes. Eén probleem: de meeuwen eten graag een beschermde weidevogel.

Patrick Meershoek
AMSTERDAM

Boeren in Waterland klagen steen en been over de grote meeuwenkolonies op de Hoeckelingsdam in het IJmeer. Met name de kleine mantelmeeuwen voeren tijdens het broedseizoen ware strooptochten uit in de polder, met de nesten van beschermde weidevogels als belangrijkste doel. "Het zijn rovers die de hele polder afromen," zegt veehouder Teunis Breedijk uit Ransdorp. "Terwijl wij ons best doen om de weidevogels te beschermen, vreten zij tijdens zo'n bezoek rustig tien tot vijftien pulletjes op."

Flamingo's

De meeuwen zijn behendige jagers, zegt Breedijk. "Ze komen steevast aanvliegen als wij op het land aan het werk zijn. De ouders worden dan wat onrustig en verlaten het nest. Dat is precies het moment waarop de meeuwen toeslaan." Het zijn overigens niet alleen jonge weidevogels en eieren die op het menu staan. "Ik heb een paar keer met eigen ogen gezien hoe een meeuw een haas grijpt. Ze zijn ijzersterk."

Uitvalsbasis van de meeuwen is het zogenoemde Vogeleiland bij de Hoeckelingsdam. De zandplaat werd in 2002 voor de Waterlandse kust aangelegd als natuurcompensatie voor de bouw van IJburg. Het eiland is uitgegroeid tot een waar vogelparadijs, dat vorig jaar zelfs bezocht kreeg van vijf flamingo's. Er overwinteren grote groepen eenden en ganzen, maar ook zijn er kolonies ontstaan van kokmeeuwen, zwartkopmeeuwen, visdiefjes, zilvermeeuwen en kleine mantelmeeuwen.

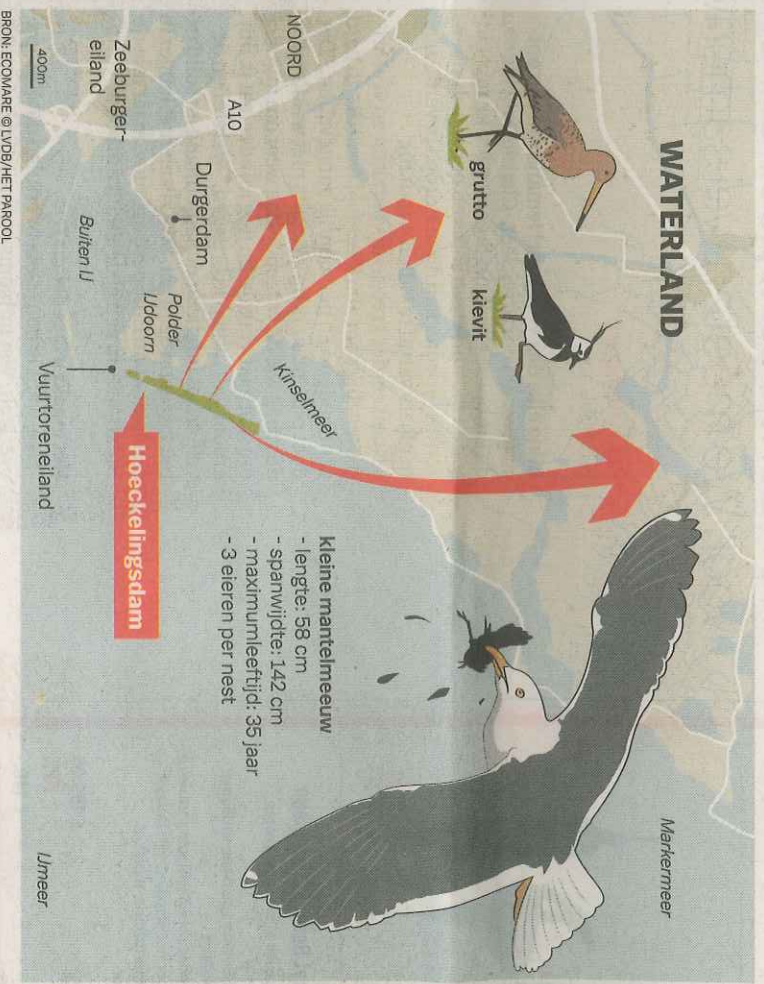
Breedijk: "Fantastisch dat het project zo'n succes is, maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat onze natuur in Waterland daar de dupe van wordt? Allerlei organisaties en boeren streken veel tijd en energie in het beschermen van de weidevogels op ons land. Het is zuur als je dan vanaf de trekker moet toekijken hoe die meeuwen de ene na de andere pul (nestjong, red.) uit het veld plukken."

Veeteelt

Ecoloog Fred Haaijen van stadsdeel Noord zegt de problematiek te kennen. "De kleine mantelmeeuw is een geduchte predator. Hij zal heus wel eens een weidevogeltje meepikken. Maar dat doen vossen en kraaien ook in de polder. De

Vogeleiland

Vanuit Hoeckelingsdam trekken de meeuwen Waterland in op zoek naar weidevogels.

mantelmeeuw vliegt ook de stad in om jonge eendjes te verschalken. Dat hoort bij de natuur. Het grote probleem van de weidevogels is dat zij zo kwetsbaar zijn geworden als gevolg van de schaalvergroting in de veeteelt. Daar hebben de vogels veel meer last van dan van die paar honderige mantelmeeuwen."

'Vanaf de trekker moet je toekijken hoe meeuwen de ene na de andere pul uit het veld trekken'

Kemphaan

Geen wonder dat de aantallen weidevogels dramatisch afnemen, zegt Haaijen. "Het aantal grutto's in Waterland is de afgelopen tien jaar zo'n beetje gehalveerd. De kemphaan is helemaal verdwenen, het aantal kievits is in een vrije val geraakt en ook met andere soorten zoals de scholekster en de tureluur gaat het niet goed. Ondanks alle beheerprogramma's en subsidies zijn de vooruitzichten ronduit somber."